

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1.
Telefon št. 73.

Leto XXIII.

Št. 9.

Kranj, 4. marca 1939

Izhaja vsako soboto.

Naročnina: celoletno 40,- din, polletno 20,- din, četrtletno 10,- din.

Boljševiki proti Bogu

Ceprav označuje vso sovjetsko kulturo in njeno cerkveno politiko brezboštvo, se vendar od časa do časa menjajo metode, s katerimi skušajo nasilniki ta svoj cilj doseči. Trenutno je mogoče ugotoviti, da je javno nasilje nad vero in verniki nekoliko omiljeno, čeprav ni prenehalo, to pa zato, da bi sedaj tem učinkovitejši z duhovnimi sredstvi pobijali religijo. V ospredju sovjetske protiverske politike ni trenutno antiklerikalizem, ampak poizkus manstveno izpodkopati med narodom sleherni verski temelj. Bogu so boljševiki čisto formalno priredili po vseh pravnih predpisih proces, da bi ga potem mogli izročiti sekiri marksističnega rabijskega kaji. Kajti 8. 12. nove ustave, ki se peča s „svobodo kulta“, je tudi danes, kakor vedno, le na papirju in služi le za kritje na znanj.

Od aprila lanskega leta, torej v enem letu, se boj proti veri z vsemi propagandnimi sredstvi največjega stila zopet po programu nadaljuje. V ateističnih kurzih so izvežbali na tisoče agitatorjev, ki so se razkropili po sovjetskih republikah. Mnogo novih brezbožniških muzejev so ustanovili stare pa so izpopolnili. Castniki so prisiljeni, da se udeležujejo pohodov brezbožnikov in njihovih zborovanj. „Antireligiozniki“, ki ga je Lukačevski, prejšnji šef brezbožniške propagande, zelo zanečaril in bil radi tega tudi ustreljen, je svojo „okladno“ zvišal od 12.000 na 60.000 izvodov. „Brezbožnik“ pa od 105.000 na 130.000. Samo v prvi polovici leta 1937 je bilo po Rusiji razširjenih 4 milijone protiverskih propagandističnih spisov. Novo podmornico so nazvali „Ateist“ in eskadrilo letal „Brezbožnik“. Zvečja brezbožnikov, ki je leta 1926 štela 80.000 članov, pa je 1932. narasla na 5 milijonov, potem pa zopet padla na 2 milijona, je zadnje čase dobila nove pobude. Moskovski kongres v lanskem februarju je izdal znatno geslo: „Hočemo razrušiti s svetovnim požarom vse cerkve sveta!“

V sovjetski Rusiji se je strast po uničevanju predvsem uveljavljala v preganjanju pravo-

slavne cerkve. Ruski patriarh Tihon je umrl 7. aprila v ujetniškem taboru. Njegov naslednik Peter je bil pregnan in je izginil nekje v severnih sibirskih močvirjih. Njemu je sledil patriarh Sergij, ki je bil sovjetom prijazen misljenja.

Tudi metropolit Vedenski je bil pristaš boljševikov in je ustanovil „živo cerkev“, katera pa je hitro propadla, ko je bil Vedenski v decembru ustreljen, ker se je zameril sovjet-skim oblastnikom. Uradne objave Sovjetske Rusije naštevajo trenutno še kakih 30.000 verskih občin z nekaj milijoni vernikov. Toda to ni več enotna pravoslavna cerkev, ampak se javljajo že njeni razni odtenki, ki seveda pravoslavje nevarno ogrožajo.

Katoliške in protestantovske manjšine dele s pravoslavni isto težko usodo. Tudi njihove cerkve so bile porušene, duhovniki in verniki postreljeni ali pregnani. Katoliška cerkev vzhodno grškega obreda je izginila s pregnanstvom in s smrtjo svojega voditelja škofa Fedorova. Rimsko-katoliška veroizpoved se trpi le pri inozemcih, ki stoje pod varstvom svojih konzulov. Posebno divje in surovo napadajo pokojnega papeža, zlasti radi njegove protikomunistične enciklike „Divini Redemptoris“. Cista vera se tu in tam med pravoslavni pribivalstvom izgublja. Nastopajo pa vedno znova razni pridigarji, puščavniki in preroki, okrog katerih se ljudstvo trumoma zbira, kadar in kjerkoli se pojavijo. Med ljudstvom imajo velik vpliv. Zaradi tega jih oblasti prav tako preganjajo, kakor pravoverne duhovnike. To da ljudstvo klub temu išče vere, ljudstvo ima v svoji globini živo vero in bi jo le hotelo izraziti. Versko misel goje vedno znova neustrašeni duhovniki, ki žive med narodom preoblečeni kot kmetje ali delavci. V največji skrivnosti se še vedno deli zakrament sv. krsta, se vrše poroke in pogrebi. Marsikatera ikona, ki je izginila iz javnega in privatnega življenja, uživa na skrbno prikritih krajih toliko bogocastja in iskrene pobožnosti, da preganjanci vere morejo komaj slutiti.

Iz vrst naših obrtnikov

Preteklo nedeljo so obrtniki Skupnega združenja napolnili dvorano Ljudskega doma, kjer se je vršil občni zbor. Živahno vrvenje je kazalo posebno zanimanje. Vršile so se volitve nove uprave za prihodnja tri leta. Zbornico je zastopal g. Camernik Franc, zbornični svetnik za naš okraj. Poročila in obračun je uprava poslala vsem članom tiskano, zato je bil dnevni red do točke: volitve, kmalu izčrpan ter je bila dana upravi za njeno uspešno delovanja soglasno razrešnica.

Med običajnim odmorom pred volitvami pa so preplavili dvorano letaki s kandidatsko listo, kot pri kakih občinskih volitvah, na čelu s kandidatom, ki se je na vsak način hotel vsiliti za predsednika. Ker pa je navzlic ogromni agitaciji in žrtvam propadeli in ko je članstvo videlo — kako volk odlega kožo ovce, so soglasno odobrili ves nadaljnji odbor in vse sklepe, ki naj združenje dvigajo in članom koristijo. Izvoljen je bil stari odbor z malimi spopolnitvami, kar daje garancijo tesnega sodelovanja posameznih strok.

Dodatek.

Kratek predpust je nudil nekaterim zgagarjem premalo zabave, zato so si zaželeli, predno se prične strogi post, malo cirkusa. Za to priložnost jim je dobrodošel občni zbor obrtnikov, ki se je vršil preteklo nedeljo v Ljudskem domu. Par tednov sem so imela vozila vseh vrst težko nalogo pripraviti nepoučene člane, da je sedanje vodstvo „zapravilo premoženje“, da „o-vira poceni kredite“, politična stremeljenja itd. Poplava letakov je imela še posebno nalogo, razgaliti v podrobnosti vse „laži“. Mnogo članov je trenutno nasledlo samozavemnemu predsedniku in nepoštenim agitatorjem, toda na občnem zboru so lahko ugotovili mirno vest onih, katerim so pred tremi leti zaupali delo v združenju. Že predsednik je omenil, da se za delo in žrtve vsiljujejo člani, ki so skozi več let uživali „dobrote“, ampak oni, ki niso še nikdar nič koristili naši organizaciji.

Skrivni in zaupni sestanki so imeli namen onemogočiti poštenemu in razsodnemu članstvu prostovoljno odločitev, komu naj zaupa delo v združenju. Avtomobilske ekspedicije po okoliščah so vzbudile sum, da se tu gre le za osebnostno čast in sovraštvo, ne pa za delo. Tako so deževalo obljube, da bo n. pr.: Zanatska banka delila kredite brez garancij ter brez obresti itd. Vsak razumen obrtnik ve, da je to nemogoče in kakšen zajec tiči za tem gromom. Toda obrtništvu je že mnogo bolj razsodno in se ne da begati, ker ve, komu naj zaupa. Najbolj pisano pa je postalo, ko je kandidat razjedal svoje liste, ki pa je bila že v svoji sestavi napačna in nepravilna. Da tu ni bilo niti najmanjšega namena in volje za kako resno delo, je dokaz, da vsiljivi kandidat, ko je pri glasovanju propadel, ni niti predlagal sledečih kandidatov za upravo, čeprav je le ona gibalo vsega delovanja združenja. Članstvo je spoznalo to namero ter je nadalje soglasno sprejelo vse predloge novega odbora.

Predsednik je pred vsemi zbranimi ozgosal tak način zahrbtno in neznačajne agitacije in pozval članstvo, naj čuva svoj ugled, da ga bo javnost res cenila in spoštovala. Zgagarjem pa povedal, da se po tej njihovi poti ne pride drugam kot pod kap, ter so s tem tudi pokazali kakšno je njih večno vpitje po skupnosti. Pošteno delo in po nepristranosti, ta rodil zaupanje povsod, laž pa samo tam, kjer ni tega. Večina obrtništvu pa je pokazala, da tudi brez najmanjše agitacije, tudi brez letakov ve in zna ceniti odločne in zaupanja vredne tovariše in jim je zopet zaupala vodstvo.

Obrtnik.

Občni zbor krajevnega organizacije JRZ v Kranju

V sredo zvečer je bila dvorana Ljudskega doma v Kranju zopet polna pristašev in somišljenikov našega voditelja predsednika senata dr. Antona Korošca. Krajevni odbor JRZ je povabil člane in somišljenike, da prisostvuje-

Habemus papam - imamo papeža!

Ves katoliški svet je z velikim veseljem sprejel v četrtek zvečer veselo vest, da je za poglavarja katoliške Cerkve izvoljen kardinal in državni tajnik Evgen Pacelli, ki si je nadel ime Pij XII.

jo polaganju obračuna njegovega dela v minulemu letu.

Vabilu se jih je mnogo odzvalo, navzlic temu, da so nekateri, ki jim delovanje JRZ ne gre v račun, napovedovali razcep naših vrst in ne vemo kaj še vse. Organizacija JRZ v Kranju je močna, kar je dokazal občni zbor, ona še vedno napreduje tako številčno kakor tudi organizacijsko. Redko so bili občni zbori političnih strank tako zelo dobro obiskani kakor zadnji občni zbor JRZ. To je dokaz, da se naše vrste množijo, da stalno raste krog naših somišljenikov, ki trezno presojajo delo naših voditeljev za korist nas vseh, naše Slovenije in naše države.

Predsednik krajevnega odbora g. dr. Megušar je uyodoma pozdravil vse navzoče, posebej še predstojnika državne policije g. Uršiča ter zaprosil tajnika g. Sinka, da je prebral zapisnik zadnjega občnega zbora. Zapisnik je bil brez ugovorov sprejet. Ker je bil narodni poslanec našega okraja g. Janez Brodar telefonično poklican v Beograd, ni mogel podati na meravanje poročila, zato je podal poročilo o zunanji in notranji politiki dr. Megušar. Orisal je mednarodni položaj, ki je nastal po takimimenovani sudetsko-češki krizi, vlogu, ki jo je naša država pri tem igrala, v notranji politiki pa je se največ obrnil na stanje po volitvah ter na razvoj dogodkov po zadnji spremembi vlade. Posebej je še zborovalcem orisal vlogo dr. Korošca, kateremu so vsi navzoči navdušeno klicali. Za svoja izvajanja je bil govornik od navzočih nagrajen z viharim ploskanjem.

Tajniško poročilo je podal mesto odšlegla dr. Ermana sam predsednik dr. Megušar, blagajniško poročilo pa je podal g. K. Ham.

Podpredsednik odbora g. župan Česenj je še posebej prikazal delo občine v zadnjem letu, obenem pa še predložil zborovalcem, kaj se bo še vse v najbližji bodočnosti v mestu izvršilo. Omenil je med deli, ki se bodo v najkrajšem času začela izvrševati, razširitev vsakega mostu, modernizacijo ceste na kolodvor, modernizacijo Jelenovega klanca, zgraditev kopalnice in kar je za Kranj najvažnejše, ojačenje krajskega vodovoda. Z ozirom na vsa ta dela, ki se bodo izvršila pa je treba najti kritja v proračunu. Zato bo župan predlagal, da se v novem občinskem proračunu zvišajo občinske doklade za 15% in sicer na 500%. S tem poviškom ne bodo prizadeti toliko meščani, ki bodo lahko prenesli to zvišanje, ker je itak največji plačnik občinskih doklad industrija. Dokazal je tudi s številkami, koliko posamezni stanovi, obrtniki, trgovci, gostilničarji sedaj plačajo občinskih doklad. Iz teh podatkov je bilo razvidno, da bodo meščani mogli prenesti skoraj brez kakih težav to zvišanje doklad, kar so tudi navzoči pritrdili.

Pri volitvah je g. Mohor predlagal stari odbor z malimi spopolnitvami, kar so navzoči sprejeli z vzklikom.

K slučajnostim se je oglasil še g. Ham, ki je predlagal, da se predsedniku senata g. dr. Korošcu pošlje brzojavka z izrazi neomajne zvestobe in udanosti. Vsi navzoči so poudarili ta predlog z viharim klicanjem dr. Korošcu ter dali tako duška svojem zaupanju do njega.

Po končanem zborovanju so se zborovalci razšli v zvesti, da je njihovo mesto samo v tej politični grupaciji, da je njihovo mesto samo v vrstah pristašev dr. Korošca, ki je ravno v zadnjih mescih ponovno dokazal svoje velike državniške sposobnosti.

Še enkrat o mostu v Otočah

V predzadnji številki „Gorenjca“ sem v članku „Most v Otočah“ napisal in opisal težavne gospodarske razmere pri vzdrževanju mostu v Otočah ter članku dodal nekaj misli in nasvetov — se svojih — ampak nasvete tozadevno vsestransko priznanih strokovnjakov.

V zadnji številki „Gorenjca“ pa je od neznanega dopisnika izšel kot odgovor na moj stvaren članek dopis, v katerem pisec prikazuje otoški most kot nekako zlato jamo za našo mostno upravo in za celo občino Brezje. Ta dopis je bil za javnost hujskajoč, za našo občino pa skrajno žaljiv! Kajti vse trditve pisca so od kraja do konca brez vsake najmanjše podlage in bazirajo le na nepoznavanju resničnih razmer. Kdo je ta članek napisal ne vem, z vso gotovostjo pa trdim, da tega članka ni napisal domačin, saj so vsem domačinom razmere znane ter so se članku samo smejali. Kakšno nevednost in nepoznavanje zgodovinskega razvoja mostu v Otočah pa je pokazal pisec v zadnjem „Gorenjcu“, naj cenji, čitateljem „Gorenjca“ povedo naslednji zgodovinski podatki:

Most v Otočah obstoji že več desetletij. Most so zgradili in postavili ter tudi vzdrževali posestniki vas Otoče. Mostnina se na tem mostu pobira že najmanj 150 let. Ta most je bil vse do leta 1932. popolnoma privatna last in se je vsa mostnina do leta 1932. stekala edino v žepu lastnikov mostu, to je takratnih delničarjev. Oni so navadno oddali pobiranje mostnine na licitaciji najvišjemu ponudniku, ki je takoj po uspehi licitaciji moral odšteti delničarjem izlicirano vsoto, sam pa je potem skrbel, da je to vsoto pobral, seveda z gotovim zaslužkom.

Leta 1932. pa je kr. banska uprava v Ljubljani na pritožbe nekaterih most razlatala in

ga s prepovedjo pobiranja mostnine izročila v upravo in v oskrbo takratni samostojni občini Marija-Ljubno. Delničarji mostu so se proti razlastitvi pritožili in kr. banska uprava je pravdo izgubila. Po izreku sodbe bi morala plačati interesom nad 40.000 din. Te obremenitve pa se je kr. banska uprava odklinala na ta način, da je dala občini Marija-Ljubno nalog, da ona plača to odškodnino delničarjem, namreč znesek 40.000 din. Ravno radi tega pa je tudi dala občini dovoljenje, da se zopet pobira mostnina. Tako je občina koncem leta 1933. dobila ne samo popravila potreben most, ampak je s tem starim mostom dobila še nad 40.000 din dolga. Tedaj pa je prišla komasacija občin in prejšnje samostojne občine Leše in Marija-Ljubno so se z občino Mošnje (danes občina Brezje) strnile v eno samo občino. Občina Brezje, oziroma njena „Mostna uprava mostu v Otočah-Ljubno“, pobira torej mostnino za most v Otočah šele 5 let in je ta uprava, kljub vsakoletnemu popravilu mostu in kljub temu, da je odplačala vse mostni dolg prihranila v fondu za novi most din 76.000. Tako barvo ima torej ta nesrečni „zati“ most za občino Brezje.

Na kritiko pisca o naših mostninarjih in o njih težavnem položaju pa mu v odgovor svetujem samo to, da pride kako soboto ali nedeljo popoldne — in to poleti — ob navalu romarjev, pa bo videl, slišal in najbrž še tudi čutil, kako „sladek“ je kruh naših ubogih mostninarjev.

Ničlo, za katero je trdil neznani pisec, da sem se zmotil pri računu, pa naj si g. člankar raje vtakne za kloboč. Ako pa piscu še kaj ni jasno, pa sem mu radevolje vsak čas na razpolago, moj naslov je v uredništvu „Gorenjca“ tudi njemu na razpolago.

Po njihovih besedah sodite...

Ne delamo nobene krivice, ampak hočemo povedati to, kar kdo sam pove in po lastnih besedah ga bomo sodili.

„Napredna misel“ (II. letnik, 1. zvezek) piše: „Sokolstvo zasnovano na temelju nacionalizma, demokratizma in svobodomiselnosti, ima svoje postojanke od kršne lstre pa tja gori do zelenih goric štajerskih.“

„Slovenski Sokol“ (VII. letnik, št. 9.) piše: „V političnem življenju se je držal vedno in zvesto svobodomiselnih načel.“

Dalje beremo: „Bogove, hudiče, nebo in peklo so ustvarili ljudje; stvarnika nikoli ni bilo in ga ne bo.“ (Svobodna misel 1912. št. 3. in 4.).

„Sokolski vestnik“ IV. letnik, št. 103. piše: „Procesi je treba smatrati po verski strani za idejno hinavščino in nasilstvo, glede oblike so lesbiška svadba med cerkvi in državo, v dragem lesku in blesku... po gmotni strani pa so vir bogatih darov in obliki sveč in podobnih darov, ki teko neusahljivo iz temnih prostorov verske prenapetosti in politično klerikalne navdušenosti... Sokoli, bodimo si vsaj mi na jasnem: ne podpiramo s svojo navzočnostjo manifestacij onih organizacij, ki so zaklete sovražnice sokolske misli in naših vzvišenih smotrov. Kar je za naše nasprotnike procesija, to je za nas sokolski sprevod z zastavami in trobentaškimi zbori. Zato velja pravilo: Sokolstvo čim dalje proč od cerkveno političnih manifestacij — ne glej jih, ne poslušaj jih, nič jim ne veruj, nič jim ne daj!“

Zelo lepo je, če je človek napreden, to se pravi, če je svobodomiseln in če sovraži vse, kar diši po veri in Cerkvi in če se bori proti klerikalnemu zmaju! Sicer pa le naprej, brez miru...

Za spomenik slovenskim žrtvam svetovne vojne

Vsej naši javnosti je znano, koliko si prizadeva Zveza bojevnikov, da bi zgradila na Brezjah pri Mariji Pomagaj slovenskim žrtvam svetovne vojne dostojen spomenik. Tudi mi smo že v našem listu poročali o tej akciji ter o stanju del za ureditev vsega prostora, kjer naj bi stal spomenik, katerega so slovenski možje in fantje, krvaveč po bojnih poljanah skoraj vseh delov Evrope zaslužili kot malo

kdo, saj so nam oni ustvarjali s svojo srčno krvjo temelje naše domovine, naše države. Oni so bili tisti, ki so darovali na žrtvenik naše bodoče države svoje najdražje — svoje življenje. Zato so tudi zaslužili spomenik, ki bo pričal še poznim rodovom, da smo Slovenci narod, ki zna ceniti zasluge in žrtve, narod, ki zna biti hvaležen in se takega tudi zna izkazati.

Zveza bojevnikov si je postavila v svoj program zgraditi na Brezjah spomenik vsem slovenskim žrtvam svetovne vojne kot mogočen in resen opomin vsem onim, ki imajo v svojih rokah usodo narodov, opomin, da bodo narodi mogli zaživeti v pravem blagostanju samo takrat, ko brat ne bo moril brata, ko bo človek gledal v svojem sočloveku res človeka, ne pa mrtvo orodje. Spomenik bo pričal našim zanamcem o nesreči, ki jo je moral preživeti naš narod, ko je cvet našega naroda zapuščal svoje domove, da se nikdar več ne povrne. Morda je usoda človeku tako naklonjena, da že po naravi kaj kmalu pozabi na gorje, ki ga je preživel. Tudi žive priče naše Golgotе, invalidi, nas ne bodo več dolgo s svojim uničnim življenjem med nami opominjali na

strahote vojne. In kdo naj nam potem še kliče v spomin dneve, ko je naš narod trpel in krvavel? Spomenik v znak hvaležnosti onim, ki se niso več vrnili na svoje domove, spomenik v opomin vsem, ki jim je zaupana asoda narodov.

V nedeljo 5. marca se bodo po vsej Sloveniji pobirali prostovoljni prispevki za ta spomenik. Zveza bojevnikov s svojimi malimi sredstvi ne more dovršiti svoje započete akcije, zato se obrača na vso slovensko javnost, da tudi ona pripomore k dovršitvi spomenika, ki naj bi na ta način postal delo nas vseh, vsega slovenskega naroda. V nedeljo bodo nabiranci prosili po cestah in javnih lokalih za prispevke in tedaj nikar ne odrečite svoje pomoči! Tudi najmanjši dar je dobrodošel in le s prispevki nas vseh bo spomenik slovenskim žrtvam svetovne vojne res delo nas vseh, zrcalo hvaležnosti vsega slovenskega naroda.

Upamo, da bo naše mesto, ki se je še vedno ob takih prilikah izkazalo, da zna ceniti zasluge in žrtve, tudi v nedeljo pokazalo, da prav cenil in presoja prizadevanja Zveze bojevnikov in da ne bo zaostalo za ostalimi mesti v Sloveniji.

Zanimivi simptomi ostarelosti

Pri našem starčku, 72 letnem „Ata narodu“ tam pri Mačku v Kranju za vodo, „zum weltberühmten“, se zadnje čase pojavljajo znaki ostarelosti in zapuščanja spomina, kar se je posebno opazilo v predpustnem času. Upamo, da se bodo „ata“ vsaj v postnem času malo „pocajtali“ in poboljšali. Naravnost smešno otročja je bila pred kratkim objavljena neka notica iz Kranja v „Narodu“, nekaj dni po običnem zboru uglednega kranjskega društva, v kateri pisec omenja, da je to društvo „preborelo začetne težkoče in da bo pričelo lahko z živahnim delom, če se mu bo posrečilo (sic!) privabiti v svoj krog mladino.“ Ej, nadebudni dopisnik, ki pošilja iz Kranja tako naivne novice svojemu šefu v Ljubljano, ali se ti ne zdi, da se s takimi poročili blamiraš pred kranjsko javnostjo? Ali ti res ni znano, da to društvo obstoja že nad 13 let, tedaj še od časa, ko si morda še „drsal“ ljudskošolske klopi in ali ti ni nihče že povedal, da je to društvo s svojimi požrtvovalnimi člani priborilo društvu in Kranju ugled po vsej državi, kot malokateri „feranj“ v našem mestu? In to brez one mladine, ki ji je vsak divjaški sport in vsako neprimerno kričanje kot n. pr. „živela

demokracija“ i. dr. ljubše, kot resno delo pri omenjenem društvu. Hvala Bogu, „začetne težkoče“ je to društvo preborelo že takrat, ko se je g. dopisniku še sanjalo ni o kakih društvih. Tudi ostali tekst tega dopisa je več ali manj nezanimiv in za interese tega društva celo škodljiv. K takimi avtentičnimi poročili „atu“ čestitam z željo, da mlademu g. poročevalcu pomaga „preboleti začetniške težkoče“. Svrk!

Pustne zgodbe in škandali

Pustni čas tudi letos ni prizanesel našemu mestu. Z velikim navdušenjem so ga pozdravili posebno tisti, ki tako radi govorijo o krizi, o pomanjkanju, o hudih časih itd. Kljub temu so bili vsi javni lokali in zabavišča nabito polna, kjer se je prav pošteno plesalo, jedlo, pilo in se tudi razkazovala moralnost in inteligenca marsikaterega in marsikatero. Ponočilo je staro in mlado. Sicer se mladini toliko ne pripisuje krivde, zameriti pač moramo družinskim očetom posebno materam, ki so slab-

še kot njihovi lastni otroci. Neredki so bili primeri, ko so starejše gospe v mladostnih toaletah zapuščale lokale v jutranjih urah. Vsek pameten človek bo to grajal. Potem pa take gospe še ves teden govorijo samo o plesu, o fantih in dekletih in se silno naslanjajo ob tem, če kak fant ali dekle pripoveduje kakšno kvante, ki so se mogoče dogodile na veselici. Zdaj pa pogledimo, kakšen vpliv ima to na vzgojo lastnih otrok? Če otroci ne vidijo nič dobrega pri starših, tudi sami ne morejo biti dobri, pač navadno je tako. Potem pa nič čudnega, če je mladina pokvarjena, versko brezbržna ali celo sovražna do vsega kar je verskega; če se javljajo v družini prepiri, razporeke in divji zakoni. In to slabo vzgojo podpirajo še slabi časopisi in slabe knjige. Ob takih razmerah morajo biti osnove družinskega življenja popolnoma gnile. Vsega tega so krivi starši in njih laživzgoja.

Pred očmi imamo dogodek, ki se je odigral v enem izmed zelo znanih kranjskih zabavišč. Pustne maske so si hotele dati duška s tem, da so priredile v dotičnem lokalnem conclave in volitev papeža. Če se gospoda ob takem zasramovanju verskih svetinj lahko zabava, potem pač lahko rečemo, da taki ljudje ne spadajo v dostojno človeško družbo. Pri tem dogodku so sodelovali različni ljudje, med njimi gospodje, ki predstavljajo precej vidne položaje v javnosti, gospe, ki se jih človek brani v hišo in gospodične, večkratne zaročenke, za katerimi že otroci kažejo s prsti. Jasno povemo, da bomo v bodoče vsak tak ali podoben način sramotivne verskega čuta javno razkrinkali z imeni. Sicer so nam osebe tega dogodka dobro znane, zlasti kar se tiče njih obnašanja in moralnega življenja sploh. Za lokal pa, v katerem se je to dogajalo, bomo v bodoče že poskrbeli, da se bodo taki izkoreninili, ki dopuščajo v svojih lokalih take podlosti, primerno kaznovati, da o bojkotu niti ne govorimo.

Tako moralno pokvarjenost, ki presega že vse meje, bi človek pač ne pričakoval od tako imenovanih „izobraženih“ ljudi. In če so se učili v cerkvi verske pobožnosti, mislimo, da bi bilo bolj potrebno, če bi marsikatera mati peljala svoje otroke rjaji v cerkev, ne pa na zabavišče. Nismo proti zabavi, ampak za vsako stvar zahtevamo mejo. Kdor pa misli, da je boljše, če se ljudje zabavajo po svoje in ne poslušajo glas svoje cerkve (nekateri je namreč zelo motila verska pobožnost v cerkvi), to s tem kaže le svojo neizobraženost in duševno zaostalost.

KAZIMIR CEGNAR:

„Kino Šmartinski dom“

Vam ima priliko prikazati:

Pozor! Kdor želi, da prikažemo njegov reklamni diapozitiv, naj se zgleda na Cojzovi cesti št. 2.

Biser francoske filmske umetnosti

PIKOVA DAMA

Madelaine Oze-ray, Blanchard Pierre

Po fantastični noveli Al. Puškina v spomin 100-letnice njegove smrti.

Danes teden: težko pričakovani češki film **PATER VOJTEH**

PREDSTAVE:

z rednimi cenami:

V soboto, dne 4. marca 1939

ob 8. uri zvečer,

v nedeljo, dne 5. marca 1939

samo ob 3. in 5. uri pop.

Mimica Zagorska:

6

Marija Taborska

(Zgodovinska povest iz dobe turških časov.)

(Dalje.)

„O, pač. Pripoveduješ mi od tega Filipa, kakor bi me prišel snubit. Kaj mi je mar tovarnik!“

„Kot bi ti snubca pripeljal,“ se je zresnil Vilibald. „Pa-zi, dekle, dva in dvajset let si že staro.“

Ze? Je to veliko?“

„Ni veliko, dosti pa je.“

Micka je položila šobe. Vilibald se je pa smejal stopil je k njej pred ognjišče.

„Ti, dekle, za snubca vem.“

„Povej, oče.“

„S starim Ožbaltom v Begunjah sva govorila. Sina bo ženil.“

„Tita?“

„Ti ga poznaš?“ se je zavzel svobodnjak.

„Tako, no,“ se je Micka v zadregi umikala in se je smejala. „Včasih je prihajal tod mimo in sem mu dala šopek. Ti ga nisi videl in če bi ga videl, ali bi ga tudi z bitem?“

„Ti, takole odgovarjaš očetu?“ se je nalašč jezil Vilibald, skrivaj se je smejal brdki hčeri.

„Sam si hotel vedeti.“

„Bi ga vzela? Naj pride snubit?“

„Naj pride.“

„Vedno odgovarjaš tako. Ko snubci pridejo, morajo pa s sramoto od hiše.“

„Dostoj mi pač nihče ni bil po volji.“

„Tit je lep fant.“

„Je. In posestvo?“

„Se lepše. Kakor pri nas. Naj torej pridejo!“

„Pa naj!“

„Ali si se odločila?“

„Ze — se ne.“

„Bi ga vzela?“

„Oče, to boš potem videl.“

Tovornik Filip jima je pretrgal razgovore. Postavni fant z modrimi očmi in zlatimi lasmi se je prismejal v vežo.

„Dobro jutro, oče Vilibald!“

„Bog daj! Glej ga fanta! Micka, po vina v klet!“

Dekle je steklo v klet po vino, tovarnik Filip je gledal za njo, rdel in bledel je obenem.

„Za mizo sedi, Filip, kaj boš stal,“ ga je vabil Vilibald. „Mi boš kaj povedal kod si hodil, kje si bil, s kom si sladko vince pil. Po širokem svetu vas vodi pot, tovarnik vidijo radi povsod, ponujajo jim vina in dobrot.“

„Dobrovoljni ste še zmeraj, oče Vilibald.“

„To pa, Dobra volja je pol zdravja, drugo polovico da vince. — Škoda, da ni Martina doma. Ali pošljem ponj na njivo?“

„Cemu? Bo že prišla prilika, da se bova videla. Pri vas imate dosti dela, ni pametno, da bi ga trgali od dela proč.“

„Saj bi ne zamudil mnogo,“ je brž rekel Vilibald.

„Pa jaz ne utegnem dolgo vasovati,“ je pojasnil Filip.

„Zakaj ne?“ vpraša svobodnjak.

„Moram dohiti tovariše.“

„Aha.“

Micka je prinesla vina in ga postavila na mizo. Premierila je tovarnika z živimi očmi in se mu je zasmejala.

„Ti si torej tisti Filip? Komaj te še poznam.“

„Se me še spomniš?“

„O, pač. Osem let te ni bilo pri nas.“

„Osem,“ je v zadregi ponovil fant.

„Pa boš zdaj večkrat prišel.“

„Pa bom...“

„Pij, pij, kakor se fantom spodobi. Filip, daj, pijva na naše Micke zdravje,“ je vzpodbujal Vilibald.

„Bog ji daj srečo!“ je želel Filip in pila sta.

„Bog ji daj srečo,“ je želel tudi Vilibald. „Zasluži jo, saj je dobra, kakor pogača.“

„Omožite jo, potem bo sreča popolna!“

„Mar ti veš za ženina, Filip?“ se je smejala Micka.

Tovornik je bil malo v zadregi pred dekletom in je rekel:

„Na svetu se vse dobi.“

Filip je še pil. Ko so se porazgovorili, se je poslovil. Se k Micki je stopil in rekel:

„Šopek mi boš dala, Micka?“

„Seveda,“ se je zasmejala dekle in tovarnik je dobil šopek cvetja, da se na je klubok obehal postrani.

Zdrava ostani, Micka,“ ji je želel fant in smejal se je. „Srečno hodi in kmalu se spet oglasi, Filip.“

Mladi tovarnik je pa pred hišo zavriskal in zapel:

„Sem pa tovarnik mlad,

ves svet me pozna

marsikatero dekle

rado me ima.“

Opoldne sta prišla hlapca Gregor in Matevž vsa pre-

strašena domov. Pridrenjala sta se k gospodarju.

„Gospodar, v Gobavah leži mrtvec.“

„Kje?“ je planil Vilibald.

„Pod pečino. Mrtvec in konj. Vsa okolica je zbrana okoli njega, pa se nihče ne spominja, da bi ga že kdaj videl.“

„Tako. Ali je ubit?“ Vilibald hlastno vprašuje.

„Ne. S konjem vred je padel čez Pečino. Mislimo, da je ponoči zašel gori in je v temi padel po skalovju.“

Vilibald je pritrdil roko na srce. Spomnil se je obupnih klicev, ki jih je čul v noči. Nesrečnik je zablodil, on pa mu ni šel pomagat. „Jaz nisem kriv,“ se je otresel svobodnjak. „Volbenk je zagrešil že tisoč zločinov in tudi te nesreče je kriv. Prokleti slepar!“

„Ali ima mrtvec pri sebi papirje?“

„Pergamentni zvitek ima.“

„Kaj ni nič pisano na njem?“

„Je, pa nihče ne zna brati. Stefan s Posavca je gledal, pa pravi da ni po naše.“

„Je nemško?“

„Nihče ne ve.“

„Presneto. Ali ima denarja pri sebi?“

„Morda ga je imel, zdaj pa nimam nič. Še celo zlatenase na prsih ima potrgane.“

„Ali je imenitnik?“

„Gotovo.“

„Volbenk ga je oropal. Razbojnik!“ je poltiho siknil Vilibald. Jaz sem župan in bom moral poskrbeti za njegov pokop.“

„Ljudje ga čuvajo, pa pravijo, da bi ga prišli vi pogledati.“

„Pojdita!“ je velel.

Hlapca sta izginila, Vilibald je pa osedlal konja in pojezdil pod Pečino. Ljudje so si ogledovali mrtvega tuja in ubitega plemenitega, belega konja. Ko je bližal župan Vilibald so se vsi umaknili in umaknili.

„Ubit in oropal ga je nekdo, župan,“ je plašno ziniel nek tlačan.

„Saj vidite, da je padel s Pečine.“

„Pa je oropan,“ so zavpili vsi vprek.

„Kdo bi ga?“ Župan je mrzlo motril navzoče.

„Nekdo ga je oropal in pahnil čez Pečino.“

„S konjem vred? Neumnosti!“

„To pisanje je imel pri sebi.“

„Dajte ga sem.“ Vilibald je razvil pergament. Pisanje je bilo latinsko in ga tudi on ni mogel raztolmačiti. Vzel je torej pergament in ga je vtaknil v nedra.

Tedenske novice

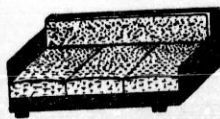
KRANJ

Prosvetno društvo Kranj. Vse, ki so radi dobre volje, vabimo na mladinsko bajko „Pastirček Peter in kralj Briljantin“, ki jo bo zaigrala naša mladina v soboto 4. marca ob 8. uri zvečer in v nedeljo 5. marca ob 4. uri popoldne v dvorani Ljudskega doma. Predstavil se vam bo pastirček Peter, kralj s čudežnim smaragdom, hudobna čarovnica, zabavni in le-ni Gašper ter drugi. Igra je dovoljena šoloobvezni mladini, pa tudi odrasli so vljudno vabljeni, ker bodo tudi oni prišli na svoj račun.

Dijška prireditve preteklo nedeljo je v Ljudskem domu kar uspešna. Igrali so dve igri: Jur gospod in Bajtarska princesinja, prva s pretežno moškimi, druga s pretežno ženskimi vlogami. Pokazalo se je, da je med našimi študenti in študentkami nekaj dobrega igralskega materiala. Obisk je bil v soboto zvečer bolj šibek, v nedeljo popoldne pa izredno velik. Zal smo ravno Kranjčanov mnogo pogrešali. Sicer smo bili pa prireditve veseli in je zadovoljivo uspela.

Couch zofe, otomane, divane

in vae tapetniške izdelke izvrstje točno in solidno
V. TONEJC
tapetnik, Kranj

Rejec malih živali, strokovno ilustrirano glasilo Zveze društev rejcev malih živali v Ljubljani, Karanova ul. 10, prinaša v marčevski številki sledečo vsebino: Kužne bolezni perutnine — Ekonomsko krmljenje perutnine — Rodajlendka — Sivi in beli ovčar — Kako dočimo spol pri mladitih kuncev — Oskrba in prehrana koz — Priprave za vzgojo mladih kenarčkov — Akvariststvo — Riba streljka — Naša koza Brina — Naprava puloverja iz angorske volne — Društvene vesti — Drobiz — Po tujem svetu — Posvetovalnica — Tržne cene — Za smeh in kratak čas — Vsak mesec ena — Prodaja valilnih jaje — Mali oglasi. — Letna naročnina za list je 30.— dinarjev.

Vsem, ki slede našemu pismenemu tečaju esperanta, priporočamo, da si nabavijo knjižico: Korenska metoda ESPERANTA, slovnica in slovar, ki jo je priredil Damjan Vahen. Cena din 10.—, dobi se pri avtorju. Naročila sprejema tudi naše uredništvo.

Blago za obleke, krasne športne in vsakovrstne druge obleke, damski kostumi, obleke za hirmance in prvoobhajance, nepremišljivi jopici v veliki izbiri pri ALB. JAZBECU V KRANJU.

Občni zbor R. K. Dne 3. marca ob 8. uri zvečer se vrši v posvetovalnici mestne občine v Kranju redni letni občni zbor okrajnega odboda društva Rdečega križa v Kranju z običajnim dnevnim redom. Vsi prijatelji R. K. vabljeni!

Ako imate kurja očesa in se vam dela trda koža, pridite v našo higiensko urejeno pedikuro, kjer vam naš pediker odstrani vse te neprijetnosti brez bolečin in brez kemičnih sredstev za din 6.—. Ne mučite se s krpanjem nogavic, ker vam za malo denarja strokovnaško popravimo moške, ženske in otroške nogavice. Samo pri Bata.

Pri tehničnem razdelku okrajnega načelstva v Kranju se bo vršila 3. aprila licitacija za dobavo gramoza za del državne ceste št. 2, dne 4. aprila na Jesenicah za del državne ceste št. 2 in 5. aprila za državno cesto št. 51 v Trzinu. Interesenti dobijo vse potrebne informacije pri tehničnem razdelku okrajnega načelstva v Kranju.

Solea krema 3.—, 5.—, 10.—, milo 7.50. Za trgovce po originalni tovarniški ceni. Glavno zastopstvo za Gorenjsko HINKO PODJAVORSEK, KRANJ, Strossmajerjev trg 4.

Službo kaplana je nastopil čg. Rafael Fabiani, ki je doslej služboval v Sodražici. G. kaplana želimo prav prijetno bivanje med nami! Na glavnem trgu prodaja razno sadje neki možki, ki se je začel sedaj ukvarjati z bolj

donosno trgovino. Nabavil si je neko igro, s katero se mladina ukvarja kar po cele dneve. Igrajo tudi za denar, kakor v Monte Carlo. Bilo bi prav da možu malo pogledajo v njegovo „banko“, da se mladina ne bo že tako zgodaj poučevala v škodljivih igrah.

Solea krema je najboljša sredstvo, da obvaruje Vašo kožo in Vaš obraz ob vsakem vremenu: soncu, dežju in snegu! Cena Din 3.—, 5.—, 10.— HINKO - KRANJ.

Naknadni letni pregled motornih vozil se bo vršil za ves kranjski okraj v soboto 11. marca od 8. do 12. ure na Glavnem trgu v Kranju. Vsak lastnik motornega vozila mora prinesiti s seboj: 1.) prometno knjižico s potrdilom o plačnem banovinskem davku in za državni cestni sklad; 2.) vozniško izkaznico; 3.) obrtno pooblastilo in 4.) kolek za 100.— din.

TRZIC

Združenje rokodelskih obrti v Trzinu obvešča, da se bodo vršili pomočniški izpiti koncem mesca marca t. l. Zato naj prosilci vložijo svoje prošnje do srede, dne 8. marca t. l. pri predsedniku združenja.

Isti dan se vrši tudi vpisovanje novih obrtnih vajencev, ter prosimo naj isti prineso s seboj vsak po 2 fotografiji v velikosti 4 in pol x 6 cm za nove poslovne knjižice, ki jih prejmejo pri združenju. Poleg tega mora vsak vajenec pred vpisom isti dan predložiti tudi odpustnico ljudske ali meščanske šole ter vprašalno polo zdravniškega pregleda.

Združenje rokodelskih o'rti v Trzinu ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 12. marca ob 9. uri popoldne v telovadnici meščanske šole.

Po novem letu je zelo bogata žetev bele žene pri nas v Trzinu. V zadnjih 14 dneh smo imeli več mrličev, med njimi:

Marija Stegnar, rojena leta 1869. Veliko let je bila zaposlena v predilnici. Zadnja leta pa je obnemogla in je doma gospodinjala možu in hčeri, katera sedaj žalujeta za njo.

Pavlič Jakob, rojen leta 1859. Po poklicu je bil vrtnar, v povojnem času pa je postal revež ter se večinoma preživljal z miloščino.

Urbanc Marija, rojena leta 1877. Dolga leta je bila zaposlena v čevljarški tovarni Peko, bila je članica dekliške Marijine družbe, katera jo je tudi spremljala na zadnji poti k večnemu počitku.

V ženski bolnici v Ljubljani je umrla Elizabeta Knific, stara 38 let. Prepeljali so jo v Trzin in pokopali na domačem pokopališču. Zapustila je moža in tri otroke. Mesca maja lanskega leta je družini Knific pri Sv. Anji pogorela hiša. Sedaj jo s smrtjo gospodinje prišel še drugi udarec na to družino, s katero sočustvuje vsa okolica. Vsem izrekamo naše sožalje, mrtvi pa naj počivajo v miru!

CERKLJE

V zares častnem številu smo se udeležili kmetijsko-zadružnega tečaja, čez 200 nas je bilo, čeprav je bilo lepo vreme, ki je vabilo na delo. Dobre štiri ure smo vztrajali pri predavanjih. Slišali smo o kmečki zavednosti in vzajemnosti, katera se kaže posebno v zadružništvu. Naša domača hranilnica je dobila v preteklem letu 234 novih vlog v skupnem znesku 1.050.684 din, ki so vsak čas razpoložljive in se obrestujejo po 4%, vezane pa tudi več. Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog. Sklenili smo: Ves ljudski denar v domačo hranilnico! Držimo s tem, kar je naše. Denar, ki je naložen doma, koristi domačemu kraju. Kar zasluži hranilnica, ostane doma. Če ima domača hranilnica dovolj vlog, dobi mali človek posojilo doma po nizki obrestni meri. Denar v tujih zavodih služi tujini. Mesto je vabljivo, pa tudi varljivo. Sadržarsko društvo si je nabavilo motorno škroplilnico za škropljenje sadja, že je začela „ropotati“ po vrtovih. V slogi je naša gospodarska moč, ki se posebno kaže v zadružništvu, katero skrbi za povzdigo kmetijstva in napredek gospodarstva v fari in občini.

ŠMARTIN PRI KRANJU

Kino Smartinski dom nam prikaže ta teden biser francoske filmske umetnosti „Pikova dama“ — fantastična novela največjega ruskega pesnika Aleksandra Puškina, ki je umrl leta 1837 v dvoboju. Film je filman z milijonskimi stroški v proslavo 100 letnice njegove smrti. Napeta in fantastična vsebina o skrivnostih treh kart s pomočjo katerih vsak dobi. Poročnik Herman (Pirere Blanchard) sili starko nazvano „Pikova dama“, da mu izda skrivnost, toda ona ostane trdovratna. Grozi ji z revolverjem, nič! „Pikova dama“ umre od gajeva in jeze. Poročnik beži, peče ga vest in na begu vidi v duhu tri karte, obrne voz s katerim je bežal in se vrne v prvo igralnico. Igra na karte, ki jih je videl — dobil je vse založil na zadnjo na kralja. — toda v njegovi roki ni bil kralj temveč „Pikova dama“.

FEBRUAR

IZDATKI	
DIN	PARA
1 Persil	6
1 Hlenko	3

MAREC

IZDATKI	
DIN	PARA
Nove cene	
1 Persil samo	5.-
1 Hlenko samo	2.50

S takim računom so gospodinje res zadovoljne. Izkoristite tudi Vi to priliko. Saj Vam nudi Persil in Henko brez vsakih drugih primesi najboljši učinek.

Brez dvoma: pranje je cenejše!

„Stilmondski župan“ na šmartinskem odru v nedeljo 5. marca ob 7. uri zvečer in v nedeljo 12. marca ob 3. uri popoldne.

Tukajšnji dramski odsek prosvetnega društva nam je uprizoril to sezono že več uspešnih narodnih iger. Zato pa nam bo sedaj uprizoril kot predzadnjo igro v sezoni 1938-39 pretresljivo vojno dramo „Stilmondski župan“. Ta drama je bila že šestkrat uprizorjena na drugih naših prosvetnih odrih, pa tudi na repertoarjih drugih dram. družtev, kjer streme za res dobro dramatik, smo jo že videli. Stilmondski župan je eno takih vrednostnih del dramatika Maurice Maeterineka, ki jo je iz belgijskega žitja posrečeno prestavil v slovensko Alfonz Gspan. To je drama, ki zajema slehernega našega človeka, ker je tudi za današnji čas, za nas zelo pomembna v svoji aktualnosti, s katero je vseskozi prežeta.

Saj je snov in dejanje drame tako sorodno obsejnu življenju našega naroda v bivši Avstriji iz vojnih let, kjer so se dogajali slični dogodki kot so jih v vojnem času doživljali Belgijci. Prav zaradi tega je nekaterim ta vojna drama tako pojmljiva ker je tako sorodna našemu narodovemu življenju izza svetovne vojne.

Dejanje drame se vrši v majhnem mestecu belgijske Flandrije koncem avgusta leta 1914, takrat ko so Nemci udarli preko tega ozemlja na Francijo. V vsebino in podrobnosti igre same se ne bomo spuščali, ker jo nam bodo nazorno podali naši najboljši igralci, ki se za to igro vestno pripravljajo. Nastopili bodo sami priznani igralci našega odra, kot kaže zasedba vlog z imeni: Hlebec Milka, Cegnar Mirko, Oman Ivan itd., ki nam dovolj jasno kažejo, da bomo po dolgem času že zopet enkrat videli nastopiti naše najboljšo moč, ki jih tudi naša publika že težko pričakuje. Tudi scenarija bo za to igro prav posebej dobro pripravljena. Za to je poskrbel naš neumorni Cegnar Miha, ki je oder vsestransko tehnično izpopolnil, da bo vse čim bolj odgovarjalo dejanju igre, da bo celotna harmonija s tem popolnejša, kar je zelo važen doprinos k zadovoljivemu uspehu igre.

Obeta se nam torej prvovrsten dramsčen užitek, ki bo prav gotovo s svojo višino zadovoljil nas vse, ki pazno zasledujemo vsak napredek šmartinskega odra. O poteku igre same in njenem uspehu pa drugi kaj več.

Za moško obleko kupite dobro in poceni pri

CROBATH-KRANJ

ŠKOFJA LOKA

„Del. pravici“ oziroma tukajšnji JSZ nikakor ne gre v račun, da so bili nekateri njeni bivši člani tako pogumni, da so JSZ pokazali hrbet ter so se drznili organizirati v ZZZ. JSZ sedaj seveda po „Delavski pravici“ pa tudi osebno neprestano napada ZZZ in njene članke. Če pa kateri od ZZZ samo malo grdo pogleda ali usta odpre, pa je seveda užaljenost taka, da je treba nasvetov in pomoči zoper tako nevarne zveri, kot so člani ZZZ takoj iskati pri gospodi, ki naj jim vrne čast. Eden izmed napadov na ZZZ v „Seširju“ je izšel tudi v

zadnji „Del. pravici“. Mi na te napade ne bomo odgovarjali, ker to ni naša naloga in ker bodo to v primerni obliki storili drugi, ki jih ta stvar interesira. Ker ima pa „Del. pravica“ čast, da je vsaka njena številka nelepljena na deski na Glavnem trgu, tako da jo lahko čita jo ne samo delavci, ampak tudi drugi ljudje, ki bi mogoče po takih člankih mislili o ZZZ in JSZ pri nas in na splošno drugače kot je misliti treba, povemo tudi mi vsem duševnim vodjem JSZ pri nas, da vsa javnost prav dobro ve, kdo v tovarni denuncira, kdo grozi, kdo skuša ob vsaki priliki sramotiti in osramotiti člane ZZZ, kdo žali z zbadljivkami, kdo zmerja z zelenci, z farškimi podrepniki, kdo leta za vsak prazen nič k advokatu itd. brez konca in kraja. Tudi izven tovarne dobro vemo, da tovarna ne postopa pristransko, ampak s člani JSZ kar se tiče te stvari prav z belimi rokavicami in da bi člani ZZZ prav marsikateremu tovarišu iz JSZ lahko napravili marsikaj sitnosti in težav ter mu malo pocukali žep, a ne marajo na ta grd način polniti svoje blagajne.

Da pa znajo gospodje tovariši temeljito zmerjati magari na javnih cestah in da jim je slovar psovok dobro znan je moral okusiti tudi nekdo radi volilnih člankov v našem listu, ki pa z njimi ni imel ne neposrednega in ne posrednega stika, dne 11. decembra 1938. Vnovič poudarjamo, da je javnost dobro poučena o vsej stvari in da JSZ tudi taki članki ne bodo v oči javnosti nič pomagali. JSZ je organizacija preteklosti, ZZZ pa želimo čimlepo bodočnost v korist našega naroda.

† Jakob Bernik. Za pljučnico je na hitro preminul v Puštalu daleč naokoli znani, Osojnikov Jaka. Jaka je bil namreč doma iz znane domačije na Osojah, kjer ima sedaj g. notar Sink farmo za rejo srebrne lisice. V življenju je bil velik trpin skozi in skozi. Naj mu sveti Večna luč!

Restavracija pri „Peterčku“

sprejema na dobro in priznano domačo hrano abonente, ki niso obvezni naročati pijače.

Točijo se priznana štajerska vina kakor n. pr. originalni **ljutomerski burgundec**, **ljutomerska žlahtnina**, in ostala že priznana **dolenjska in dalmatinska vina**.

Vsako nedeljo pečeni purani, pečene piške, piške v papirki - v obari z raznimi dobrimi prikuhami. Mrzli narezki, plošče, sandwichi vedno na razpolago. Po naročilu se dostavlja tudi na dom. — Se priporočata

Pavel in Anica Koncilijska.

Ugodno se kupijo razni ostanki manufakture.

Oglejte si izložbe.

Crobath - Kranj

ESPERANTO

Točaj vodi Damjan Vahen.

(Nadaljevanje.)

VI.

— ul — : je priponka, ki znači osebe po ka ki določeni lastnosti, nagibu ali telesni hibi. tako

bono = dober, -a, -o, — bonulo = dobrotnik
sankta = svet, -a, -o : sanktulo = svetnik
blinda = slep, -a, -o : blindulo = slepec
sanktulo = svetnik, sanktulino = svetnica.
— ec — : je priponka, ki znači pojmovno izraze, kakovost, tako:

longeco = dolgost, boneco = dobrota
blindeco = slepota, rapideco = hitrost.
BESEDE: rapide = hitro, arto = umetnost,
atendi = čakati, aero = zrak, benko = klop,
brili = sijati, danjero = nevarnost, doloro = bolečina, eterne = večno, fermi = zapreti, malfermi = odpreti, gardeno = vrt, havi = imeti, juĝi = soditi, juĝo = sodba, kisi = poljubiti, krii = kričati, kutimo = navada, lago = jezero, nomo = ime, ombro = senca, rajo = pravica, tomo = grob, veni = priti, vorto = beseda, zorgi = skrbeti.

Pogojnik ali pogojni naklon: če hočemo v esperantu naznačiti nameravano dejanje, ki bi se lahko zgodilo, če bi bili dani pogoji (ni ki ga v slovenščini izražamo z bi) tvorimo v esperantu s končnico — us tako:
mi laborus = delal bi, mi irus = šel bi.
Se vi estus bona homo, mi estus via amiko.
= Če bi bil dober človek, bi bil jaz tvoj prijatelj.
Se vi lernas, vi scius. = Če bi se učil, bi znal.

— aj — : je priponka, ki znači kako reč stvar iz določene snovi ali pa kak abstrakten pojem z določenim svojstvom, tako:
dolca = sladek, -a, -o : dolcaĝo = sladkarija
trinki = piti : trinkaĝo = pijača
nova = nova, -a, -o : novaĝo = novica
ĉirkaŭ = okoli, okrog : ĉirkaŭaĝo = okolica.
— dis — : je predponka, ki znači nekaj razdeliti, razločiti, ker dis- pomeni v slovenščini raz-, tako:

doni = dati : disdoni = razdati
fali = pasti : disfali = razpasti
iri = iti : disiri = raziti se
meti = položiti : dismeti = razmetati
Mi donis al vi la librojn kaj vi ilin disdonis.
= Dal sem ti knjige in ti si ji razdal.
— ad — : je priponka, ki znači trajanje ali ponavljanje dejanja, tako:
kanti = peti : kantadi = prepevati
kanto = pesem : kantado = petje
iri = iti : iradi = hoditi

— an — : je priponka, ki znači člana, pri- staža, prebivalca, tako:
urbo = mesto : urbano = meščan
vilago = vas : vilaĝano = vaščan
Kristo = Krist : kristano = kristjan
Kranj = Kranj : kranjano = Kranjčan
Če pa hočemo iz moške oblike tvoriti za žensko, dodamo priponki — in —, tako:
urbanino = meščanka, kristanino = kristjau- ka, vilaĝanino = vaščanka, kranjanino = kranj- čanka, societo = društvo
ano = član, pristaš.

Mi estas ano de esperanta societo en Kranj.
= Jaz sem član esperantskega društva v Kranju.

Mi estas ano de esperanta societo en Kranj.
= Jaz bom članica esperantskega klu- ba v Kranju.

ano de la societo = societano
ano de la societo = societantino

Mi havas bonan amikon, urbanon el Kranj. = Imam dobrega prijatelja, meščana iz Kranja.
Mi havas bonan amikon, kranjanon. = Imam dobrega prijatelja, Kranjčana.

Mi havas bonan amikon, kranjan urbanon. = Imam dobrega prijatelja kranjskega me- ščana.

Pazi: Kranj = Kranj, kranja = kranjski, -a, -o, kranjano = Kranjčan, kranjana = kranj- čanski, -a, -o

Ljubljana = Ljubljana, ljubljano = ljub- ljančan, ljublanino = ljubljanka, ljub- ljanana = ljubljanski, -a, -o.

Mi estas ljubljano, sed vi estas kranjano.
= Jaz sem ljubljčan, toda ti si kranjčan.

Vi estas kranjanino, sed mia amikino estas celjanino. = Ti si kranjčanka, toda moja pri- jateljica je celjanka.

(Se bo nadaljevalo.)

OPOMBA: Vse, ki slede pismenemu tečaju ESPERANTA v našem listu, naproša voditelj tečaja, da bi javili svoj naslov ker le tako je mogoče v inozemskih esperantskih listih po- ročati o uspehu tega pismenega tečaja. Javite se z dopisnico na naslov: DAMJAN VAHEN, TAJNIK SLOVENSKE ESPERANTSKE ZVEZE, LJUBLJANA, RESLOVA 29.

Javna dela. Kakor je že predzadnji „Gore- njec“ napovedal, da bo občina začela podi- rati hišo št. 40 na Spodnjem trgu, ki je last g. Hafnarja Matevža, tako se je tudi zgodilo. Delavci so že prejšnji teden začeli s podi- ranjem s are stavbe, ki je zgrajena vsa iz ka- menja ter zadnji ostanek škofjeloškega obzid- ja, vozniški pa odvažajo material na novi nasip pri „Sifererju“. Ta nasip je sedaj zahte- val že ogromne količine materiala, vendar ga še vedno dovažajo. V ponedeljek so ga tudi pr- vič zvaljali s cestnim valjarjem, da se bo cim- bolj utrdil. Ta dela sedaj nudijo revnim delav- cem tudi v tem času nekaj zaslužka.

Občni zbor gasilske župe. V nedeljo je imela naša gasilska župa svoj redni letni občni zbor, katerega so se udeležili zastopniki vseh gasil- skih čet. Občni zbor je potekel v najlepšem soglasju vseh in so bila vsa poročila odobrena soglasno.

Sklenilo se je tudi, da bo gasilska sv. maša za Seško dolino na Bukovici na dan sv. Flori- jana 5. maja. Za Skofjo Loko in okoliške če- te pa na Florjansko nedeljo na Godešiču. Žup- na gasilska prireditev pa bo v Sori, kjer bo ob isti priloiki blagoslovljen nov in prvi gasilski avto v naši gasilski župi. Ugotovilo se je, da se v vseh četah dela v lepem soglasju.

ŠPORT

S. K. Kranj ima v soboto, dne 4. marca svoj letni občni zbor ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela Stara pošta z običajnim dnevnim redom. Vabljeni vsi prijatelji športa.

V nedeljo, dne 5. marca pokalna tekma med starima rivaloma in to S. K. Kranjem in S. K. Bratstvo Jesenice. Tekma prične ob 15. uri. Borba za pokal bo huda, kajti oba kluba bosta postavila najboljšje igrače, kar jih imata. Dol- žnost vseh prijateljev športa je, da v nedeljo v čim večjem številu napolnijo igrišče ter dajo moštvu z dostojnim navijanjem moralno oporo k zmagi. Zato v nedeljo vsi na igrišče!

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0:50. Najmanjši znesek je 6 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne diva- ne i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Prodaj tritonsko harmoniko, malo rabljeno, ali zamenjam za kolo. Aleš Demšar, Stra- žišče 64.

Enosobno stanovanje, eventualno tudi dvoso- bno v mestu išče 2 članska družina, dober plačnik. Naslov v upravi.

Naprodaj je štiristanovanjska hiša ob cesti, 10 minut od Labor proti Ljubljani. Cena po dogovoru. Naslov v upravi.

Trisobno stanovanje s kopalnico in pritokli- nami se takoj odda. Naslov v upravi.

Odda se dvosobno stanovanje. Naslov v upra- vi.

Pisarniška moč, izveščana v strojepisju in knjigovodstvu se sprejme za Kranj par ur dnevno. Pismene ponudbe upravi z navedbo prostega časa in plače pod „Zmožna“.

Psa, čistokrvnega rujavega dobermana, starega eno leto, poceni prodam. Ivančič, Gorice p. Golnik.

Posestvo se takoj odda v najem za dobo 5 let, samo za prehrano dveh oseb. Na posestvu je možno rediti 5 glav živine. Hiša stoji na prometnem kraju pol ure od Kranja in pri- meren za trgovino. Naslov v upravi.

Oddam v najem hišo, gospodarsko poslopje in njive 18 mernikov posestva. Več se poizve Zg. Bela 35.

Trgovino mešanega blaga in damskih klobu- kov na najprometnejši točki ugodno prodam. Modistka brez konkurence v celem srezu. Naslov pove uprava „Gorenjca“.

Mestni stavbenik

PAVEL BREN

Kranj, Jenkova 5.

Prevzema in projektira načrte, statič- ne proračune, gradi vse talne in pod- talne zgradbe kakor: delavske hiše, tovarne, vodne in parne žage, mline, opekarnice, najmodernejše vile itd. Itd. solidno in po zmerni ceni. - Prevzema gradbeno vodstvo, daje tehnične na- svete, vodi privatne in sodne cenitve. Vsem cenj. naročnikom se najtopleje priporoča.

Modne kolekcije

za leto 1939 dospele. Čez 700 najno- vejših vzorcev prvovrstnih čeških in angleških tovarn. Le ako z mo- jim blagom naročite obleko, morete za isto zahtevati garancijo in samo v tem slučaju vam morem isto nuditi.

SLABE LUDVIK - KRANJ

Mestni trg 15

Izdavaško podjetje

GECA KON a. d., BEOGRAD

išče za savsko in dravsko banovino agline počnike in krajevne zastopnike za prodajo knjig na obroke. — Ponudbe z referencami pismeno ali ustmeno dnev- no med 15. in 17. uro na Zastopstvo Geca Kon a. d. Za Savsko i dravsko banovino, Zagreb, trg Kralja Petra 10.

Vina

iz Centralne vinarne v Ljubljani, Fran- kopanska ulica 11, bodo zadovoljila Va- še pive najbolj!

Za ho'elsko restavracijo v večjem letoviščarskem kraju v Sloveniji se išče od 1. marca dalje sposoben najemnik s primerno kaveljo. Ponudbe na Josipina Lobe — Slovenj- gradec.

ŽARNICE pregorele

z a m e n j a z a popolnoma nove že po din 6-

„OBNOVA“

pri Franjo Nadižar
Kranj
Mestni trg številka 17.

Prepričajte se pred nakupom

ur, zlatnine, srebrnine, kristala, očal, toplome- rov, vseh optičnih predmetov, naličnih peres „Haro“ itd. pri znani domači tvrdki

B. RANGUS

zlatar in součni cenilec v KRANJU

ki Vas postreže z domačin delom in nizkimi cenami. — Zahtevajte cenik! Staro zlato in srebro najboljšje plačam.

Dotrpela je moja prečobra, skrbna mama

Lukman Ivana

roj. Zelnik

Nepozabno pokojnico bomo spremili na njeni poslednji poti v nedeljo, dne 5. marca 1939. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Na Planini št. 42. na farno pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v tukajšaji farni cerkvi.

Prosim tihega sožalja!

Kranj, dne 3. marca 1939.

Ivanka, hčerka in ostalo sorodstvo.